

“Mijn lieve Belgen, als jullie eens wisten ...”

Oekraïense lerares Engels aan de slag als tolk en jobcoach bij PlastIQ

Op 18 juli deed Vincent Mispelaere, managing director bij PlastIQ, volgende oproep in de groep ‘Solidarity with Ukraine (Belgium)’ op Facebook: “Voor een project dat net werd goedgekeurd door de Vlaamse regering, zijn we op zoek naar een UKR-jobcoach/-tolk.” Zo’n dertig Oekraïners reageerden, maar leerkrachte Engels Svitlana Fedorova trok aan het langste eind. “Na een tijdlang vrijwilligerswerk te hebben gedaan, vond ik het de hoogste tijd voor een vaste job”, vertelt ze.

Een beetje als thuis

Op 17 april post Svitlana Fedorova een deel van haar oorlogsdagboek in een bericht op haar Facebook-pagina. Op dat ogenblik verblijft ze al een maand in België samen met haar jongste zoon en voelt ze zich veilig genoeg om haar verhaal te doen op social media. In haar bericht getuigt ze over haar laatste dagen in haar thuisstad Melitopol in het zuiden van Oekraïne, en doet ze het relaas van haar drie dagen durende tocht naar België. Een reis langs mijnenvelden, Russische checkpoints en door vier landen. Haar bericht vangt ze aan met volgende woorden: “Mijn lieve Belgen, wisten jullie maar hoeveel het voor ons betekent om onze vlag hier overal te zien uithangen.”

Svitlana Fedorova

“Tot drie dagen voor het uitbreken van de gevechten geloofden we niet, ook de Russen niet, dat men zou overgaan tot een oorlog. Zelfs mijn zus deed de geruchten af als ‘crazy Biden talk’”

De hoogste tijd om te gaan

Svitlana woonde in Melitopol, tussen de Donbas en Cherson, in het zuiden van het land. Ze gaf er Engels aan kinderen en jongvolwassenen, ze was populair, woonde graag in haar stad, ... Kortom, ze had alles om gelukkig te zijn. Ze had geen problemen met Rusland, meer nog ze was en bleef Russischgezind, zelfs tijdens de oorlog met Georgië in 2008 en na de inval op de Krim zo’n zes jaar geleden. “Gezien het laatste incident een eerder geweldloos conflict betrof, tilden we er niet heel erg zwaar aan. Bovendien wonen heel wat van onze vrienden en familie in Rusland, wat maakt dat we eigenlijk weinig tot geen enkele reden hadden om Rusland te haten.”

Alles veranderde op 24 februari 2021. “We wisten al langer dat er troepenbewegingen waren aan de grens en dat een inval nakende was. Maar het besef dat er een oorlog op til stond, kwam pas later. Op donderdag 24 februari, om 17 uur, bombardeerde het leger de militaire luchthaven van Melitopol. “De oorlog stond opeens aan onze voordeur. Tot drie dagen voor het uitbreken van de gevechten geloofden we niet, ook de Russen niet, dat men zou overgaan tot een oorlog. Zelfs mijn zus deed de geruchten af als ‘crazy Biden talk’. We hebben dagen aan een stuk, samen met een duizendtal andere stadsgenoten, geprotesteerd op het grootste plein van Melitopol. We scandeerden er slogans tegen de Russen en marcheerden door de bezette stad. Het was pas toen ze mensen begonnen te arresteren en toen Kiev dreigde te vallen, dat ik wist dat het de hoogste tijd werd om te vertrekken.” Svitlana en haar jongste zoon begonnen aan hun driedaagse tocht op 17 maart. Haar oudste zoon, die op dat moment in Charkov verbleef, moest ze noodgedwongen achterlaten.

Onlinevrienden in België

Dat de bestemming België was, is geen toeval. "Een aantal jaar geleden heb ik Belgen geholpen bij hun reis naar Oekraïne. We bleven in contact. Nog voor de oorlog volledig uitbarstte, kreeg ik een bericht van Alain en Veronique, het koppel uit Zottegem waarmee ik communiceerde. Hierin stond dat hun deur altijd voor ons openstond en dat het misschien tijd was om te vertrekken."

Op donderdag 17 maart nam Svitlana noodgedwongen haar auto en besloot ze het konvooi wagens, dat op weg was naar Zaporizja via Marioepol, in te halen. Acht bange uren, langs mijnenvelden, Russische checkpoints en landwegen. "In Zaporizja namen we de trein naar Lviv, van Lviv ging het naar Polen, daarna door Duitsland om finaal te arriveren in België op 20 maart."

"Ik had al laten vallen aan Alain en Veronique dat ik een huurappartement zocht. Via Facebook lieten ze me weten dat ze onderdak hadden gevonden en dat ik kon kiezen tussen een appartement waar ik een tijdlang gratis kon verblijven of een appartement met lage huur, maar waar we wel voor langere tijd konden wonen. Ik had mijn spaarcenten op zak, dus ik koos voor de tweede optie. Ik wist toen nog niet dat België een leefloon uitkeerde."

"Als ik maar aan de slag kan"

Svitlana vond niet meteen een job. "Het maakte voor mij niet echt veel uit. Poetsvrouw of iets anders, als ik maar aan de slag kon." Na een aantal maanden, en omdat ze niet meteen een baan vond, ging ze als vrijwilligster aan de slag. Drie dagen per week hielp ze Oekraïense kinderen hun weg zoeken in onze maatschappij en in april startte ze zelf met een cursus Nederlands om haar kansen op vast werk te verhogen. Intussentijd worstelde de ex-lerares met het nieuws dat uit haar geliefde Oekraïne binnensijpelde. "Het was niet altijd even gemakkelijk. De berichten die ons bereikten vanuit het thuisland waren allesbehalve hoopgevend. Ik huilde veel, zeker bij het zien van beelden van de plaatsen waar ik zoveel ben geweest en waar ik goede herinneringen aan heb. Mijn hart brak, maar ik wist dat ik niet bij de pakken kon blijven zitten en dat het tijd was om een vaste baan te zoeken."

"Deze job is echt iets voor mij"

In juli kreeg Svitlana een bericht van een vriend waarin stond te lezen dat PlastIQ op zoek was naar een vertaler/jobcoach. "Toen ik de vacature las, wist ik meteen dat dit een job voor mij was. Na wat hulp en opzoekingswerk stelde ik mijn cv op en stuurde het meteen door. Een reactie liet niet lang op zich wachten."

"Ik was zo blij met de job dat ik zelfs niet wist hoeveel ik zou gaan verdienen"

Pieter Remmerie, jobcoach bij PlastIQ en trekker van het project 'sectorgerichte aanpak van de Oekraïne-crisis': "Drie dagen na de goedkeuring van het project door Vlaams minister Jo Brouns plaatsten we een vacature op de Facebook-pagina 'Solidarity with Ukraine' (Belgium) voor tolk en jobcoach. Er meldden zich meer dan dertig geïnteresseerden, waaronder een dokter, een advocaat, leerkrachten, ... Svitlana was een van de eerste om haar cv door te sturen. We nodigden haar vrijwel meteen uit op sollicitatiegesprek. Het was al snel duidelijk dat zij zich het best voorbereid had. "Ik had inderdaad opzoekingswerk verricht, niet enkel over PlastIQ, ook over de mensen die er werken."

Remmerie: "Ze was zo enthousiast, dat ze tijdens het interview niet eens vroeg wat ze zou gaan verdienen." Fedorova: "Na het interview, die overigens doorging op mijn verjaardag, kreeg ik pas dagen later het antwoord dat ik mocht beginnen. Ik had de hoop eigenlijk voor een stuk opgegeven en had mij al ingeschreven bij VDAB."

De Oekraïense wordt als tolk ingeschakeld voor het vertalen van opleidingsmateriaal en allerlei communicatie, maar zal ook de rol van jobcoach vervullen. "Ik hoop landgenoten ervan te kunnen overtuigen om in een van onze industrieën aan de slag te gaan." Landgenoten over de streep trekken om te solliciteren wordt niet makkelijk.

"Als Oekraïners enkel landgenoten opzoeken, geen contacten leggen met Belgen of niet op zoek gaan naar een job, dan vrees ik dat integreren moeilijk wordt."

1 500 euro leefloon: een zegen of een vloek

Net zoals het moeilijk is om sommige Belgen ervan te overtuigen om te werken voor een loon vergelijkbaar met het leefloon, is dat ook niet evident voor nieuwkomers.

“Een leefloon van 1 500 euro voor een vrouw met kind is niet weinig”, zo vertelt Fedorova. “Zeker als je weet dat heel wat vrouwen hun kinderen zelf willen opvoeden tot ze minstens drie jaar oud zijn. Met dat bedrag kunnen ze eigenlijk perfect overleven. Het leefloon is een duwtje in de rug, steun die onze landgenoten heel goed kunnen gebruiken, maar er is een keerzijde. Als men erachter komt dat men door te werken evenveel of minder verdient als het leefloon, dan blijven ze gewoon thuis, vrees ik.”

En dan is er nog de taalbarrière

Fedorova spreekt vloeiend Engels. Dat kan niet gezegd worden van het overgrote deel Oekraïners dat hier toekomt. Daarboven blijkt dat men weigerachtig staat tegenover taallessen Nederlands. “Het Nederlands kan slechts in een handvol landen gesproken worden. Dat maakt dat Oekraïners minder geneigd zijn om het Nederlands te leren. Ze denken ook dat als je geen Engels of Nederlands praat, dat ze geen enkele kans maken op een job.”

Remmerie: “Klopt niet helemaal. De taal niet kennen is inderdaad een serieus struikelblok, maar het is eerst en vooral de bedoeling om mensen te rekruteren voor ‘basisjobs’, waarbij wel verwacht wordt dat je een aantal woordjes Engels of Nederlands kunt spreken, maar waar het niet vereist is dat je een van de talen echt machtig bent.”

Wees sterk en probeer nieuwe realiteit te aanvaarden

Wakker worden in een nieuwe wereld, een vreemd land met een taal die je niet machtig bent en wetende dat je thuisland in ruïnes ligt, is niet iets om vrolijk van te worden. “Het is moeilijk om je daar over te zetten. Dat gaat niet zomaar. Toch roep ik mijn landgenoten op om sterk te zijn, om te accepteren dat ze zelf niets kunnen doen aan de situatie en om hun leven terug op te pikken. Hoe moeilijk dat ook is. Maak plannen, leef en bouw aan een netwerk van Belgen, landgenoten en collega’s, mensen waarop je kunt terugvallen als je het moeilijk hebt. Ik heb het geluk dat ik kan rekenen op mensen die ik vandaag mijn vrienden en familie kan noemen. Hopelijk ben ik niet alleen en kunnen veel Oekraïners eenzelfde verhaal vertellen, nu of in de toekomst.”

**Guiding
foreign
workforces**

**MATCHING
TALENT** TO BELGIAN
INDUSTRIES

 ALIMENTO

 cobot

 Covalent

PLASTIQ
 IQ

WOODWIZE